

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд представен за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” към катедра „Индивидуални спортове и рекреация“ към Департамент по спорт при СУ „Св. Климент Охридски“

от доц. Георги Владимиров Игнатов, доктор СУ „Св. Климент Охридски“, Департамент по спорт, катедра „Спортни игри и планински спортове”

ТЕМА: „Джудо за деца 7 – 10 годишна възраст“

Автор на дисертационния труд: Валерия Иванова Луканова
Научен ръководител: проф. Анжелина Янева, доктор

Джудо е бойно изкуство, но и спорт, който предлага отлични възможности за физическо натоварване, възпитание на внимание, придобиване на умения за работа в екип, социализация и усъвършенстване на личността. Джудо е достъпно за всички възрасти, пол и здравословно състояние – от прохождащите деца до възрастните хора, за всички, включително за хора със здравословни проблеми – глухи, незрящи и с ментални и физически увреждания. Джудо е много полезно за все по-нарастващата агресия в ученическата възраст и поставя на дневен ред нейното редуциране.

Всичко свързано с оптимизирането и налагането на нови иновативни средства и подходи за въздействие в обучението по джудо заслужава одобрение и засилен изследователски интерес. Това е и гледната ми точка от която ще анализирам и ще дам своята оценка за идеите и резултатите в дисертационния труд на тема: „Джудо за деца 7 – 10 годишна възраст“.

Дисертационният труд е оформен в едно книжно тяло с обем от 197 страници, от които 168 основен текст, съдържащ 37 таблици и 34 фигури, 10 страници използвана литература, както и 19 страници приложения. В

структурно отношение трудът е построен правилно, като включва увод, три основни глави, изводи и препоръки оформени като четвърта глава, използвана литература и приложения. *Като структура, обем и последователност на изложението предложеният дисертационен труд отговаря на основните изисквания за такъв род разработки.*

В увода целенасочено и обосновано е изяснена актуалността на проблематиката на дисертационното изследване.

За подготовката на глава първа в обем от 51 страници са използвани 112 източника, от които 67 на кирилица, 35 на латиница и 10 интернет сайта. В тази част на труда Валерия Луканова ни запознава с теоретичната постановка на проблема. В първа под глава последователно и систематизирано са изяснени особеностите в развитието на деца от 7 до 10 годишна възраст, в т.ч. анатомофизиологични особености, физическо развитие, двигателни, педагогически и психологически особености, развитие на възприятията, вниманието и паметта, както и развитие на въображението, мисленето, чувствата и волята. Във втора под глава авторката прави обстойна характеристика на образователните стандарти и изисквания за обучението по спорт за деца от 7 до 10 годишна възраст. В трета под глава сме запознати детайлно с характеристиката на джудо спорта, в т.ч. е направена кратка ретроспекция на джудо, представена е методика на началното обучение по джудо, както и възпитателните аспекти на джудото.

В тази част на труда отлично впечатление прави творческото изследване на литературните източници по изследваната проблематика. Проучването на състоянието на проблема е извършено компетентно и в необходимия научен стил.

В края на първа глава, докторантката е разработила ясна и добре построена работна хипотеза, която формира концепцията на дисертационния труд.

Към написаното в тази глава установявам, че е направена една техническа грешка, а именно: Под глава I.1.5. на страница 21 – Развитие на възприятията, вниманието и паметта е пропусната да бъде отбелязана в съдържанието на дисертацията.

Във втора глава „Цел, задачи, организация и методика на изследването”, в своята логична последователност в обем от 55 страници са представени целта и произтичащите пет основни задачи, формулирани ясно и точно и даващи ясна представа за намеренията на докторантката.

Авторката е описала предмета, обекта и субекта на своето изследване, а приложените изследователски методи дават възможност за обективен анализ към постигането на целта и задачите на труда. Подробно е описана организацията на изследването, тестовете за спортно-педагогически контрол и математико-статистическите методи. В края на втора глава много подробно е представена методика за обучение по джудо за деца на възраст 7 – 10 години. Тя се състои от четири раздела – VI-то, V-то, IV-то и III-то кю. Всяко кю е разделено на два подраздела, съобразени с календарните особености. Методиката е изградена върху основните принципи и въпроси в ката. Тя предлага нови възможности за преодоляване на стереотипа и търсене на нови подходи в обучението.

В структурно отношение, разработването на глава втора е научно обосновано и удовлетворява напълно, а съдържанието и допринася за високата стойност на дисертационния труд.

Анализът на резултатите в глава трета, в обем от 52 страници дава възможност да се изведат важни за теорията и практиката обобщения. Положен е огромен изследователски и анализаторски труд, който по мащабност напълно задоволява изискванията на една докторска работа.

Третата основна глава се състои от четири под глави, като всяка една от тях е свързана с решаването на съответната задача на изследването в дисертационния труд. В първа под глава са представени резултатите от

анализа на проведеното онлайн проучване на мнението на 36 специалисти по джудо. Получените резултати дават основание да се направи заключението, че проведеното изследване разкрива възможности за иновации в обучението и подготовката на джудистите в подготвителна група. Специалистите по джудо са на мнение, че е необходимо да се изготви и въведе методика на подготовка и обучение по джудо за деца от 7 до 10 годишна възраст, която да обхване всички страни от подготовката на джудиста. Във втора под глава докторантката представя резултатите от теоретичните познания на децата за терминологията и етикета на джудо. В трета под глава са представени резултатите от развитието на физическата дееспособност на децата. Направен е вариационен анализ на получените статистически показатели за физическата дееспособност за двете извадки (експериментална и контролна група) в т.ч. спринт 30 м – висок старт, статичен и динамичен баланс (ляв и десен крак), дълъг скок от място, хвърляне на медицинска топка с две ръце над главата (1 кг), тест за координация, тест за издръжливост на захвата и тест реакция. Извършен е и корелационен анализ за разкриване на вътрешно-структурните изменения на физическата дееспособност. В четвърта под глава са представени резултатите от усвояването на двигателните умения и навици на 7-8 и 9-10 годишни деца практикуващи джудо.

В последната част на дисертационния труд са направени изводи и са формулирани препоръки, които кореспондират и се основават на решаването на поставените изследователски задачи и произтичат от направения анализ, като дават отговор на формулираната научна хипотеза.

От разширеното научно търсене, направените изследвания и анализи в дисертационния труд, ми позволяват да посоча следните основни приноси за практиката:

1. Обогатена е теорията за обучението в спорта джудо.

2. Предложен и апробиран е изцяло нов осъвременен модел за обучение по джудо на деца в 7 – 10 годишна възраст.
3. Резултатите от педагогическия експеримент показват, че задълбочената работа в ката е ефективно средство за развитие на концентрация, бързина, ловкост и равномерно усвояване на дясно и ляво при младите джудоки.
4. Изведени са важни препоръки и обобщения за работата на спортно-педагогическите кадри работещи в сферата на спорта джудо във възрастта 7 – 10 години.

Приносите на дисертационния труд имат както научно, така и научно-приложно значение и допринасят за обогатяване на знанията в областта на обучението по джудо на деца на възраст 7 – 10 години.

Имам и два въпроса към докторантката, а именно:

1. Как бойните изкуства и по-конкретно спорта джудо спомага за намаляването на нивото на агресия при децата?
2. Защо бойните спортове, в частност джудо са препоръчвани при хиперактивни деца?

Докторантката има пет публикации, които напълно отразяват научните търсения по темата. Авторефератът отговаря на изискванията.

С докторантката нямаме общи публикации.

В **заключение** ще отбележа, че ас. Валерия Луканова е уважавана преподавателка в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Личните ми положителни оценки за докторантката като научен работник се допълват и от спортно-състезателната ѝ дейност и треньорската и работа с подрастващи и студенти.

Тези позиции позволяват на докторантката да разполага не само с подробна информация и цялостен поглед върху общото състояние на спорта джудо сред подрастващите и студентите, а така също и възможност за пряко участие в обучителния процес. Всичко това е дало възможност на докторантката да направи изследвания с такъв задълбочен характер.

С убеденост мога да обобщя, че рецензираният дисертационен труд е разработен на добро научно ниво, с нужната теоретична и приложна стойност в областта на спорта джудо. Представеният дисертационен труд има завършен вид.

Направеният задълбочен анализ на ефектът от предложената методика при обучението по джудо на деца, проведеният експеримент и получените в него резултати, обогатяващи оптимизирането процеса на обучение на 7 – 10 годишни деца и повишаването на професионалната компетентност на спортно-педагогическите кадри работещи в сферата на спорта джудо, както и актуалността на избрания за изследване проблем, ми дават основание да предложа на уважаемите членове на Научното жури при Софийски университет „Св. Климент Охридски“ да присъдят образователната и научна степен „ДОКТОР“ на **Валерия Иванова Луканова** в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт – джудо).

18 октомври 2020 г.

Рецензент:

/доц. Георги Игнатов, доктор/